

Toxopeus blijft nog even op Rottumeroog

Hendrik Toxopeus en zijn vrouw Janny bezetten sinds zaterdag het Groninger eilandje Rottumeroog uit protest tegen het plan van Rijkswaterstaat het eiland aan zijn lot over te laten. Als het eiland wordt overgelaten aan de elementen zal het op den duur verworden tot een zandplaat. Toxopeus is daar tegen. „We hebben al zo weinig natuur.”

Door onze correspondent
KARIN DE MIK

ROTTUMEROOG, 4 april — Water halen ze uit de regenput en de lampen werken op een accu. 's Avonds kijken Hendrik en Janny Toxopeus op het door hen bezette Rottumeroog naar eigen zeggen naar een „bijzonder televisieprogramma”. Al enkele dagen zijn ze getuige van hetzelfde schouwspel. De zoon van de vroegere strandvoogd kijkt door de grote ramen van de woonkeuken en wijst naar een paar zilvermeeuwen. „Twee vormen er een paar. Eentje zit er apart bij. Om de haverklap zijn die twee elkaar aan het bevechten. 's Avonds ziet het hier zwart van de rotganzen die voedsel komen zoeken.”

Toxopeus is door Rijkswaterstaat vriendelijk verzocht het eiland te verlaten, maar hij zal daar geen gehoor aan geven. Hij blijft zeker nog anderhalve week. „We hebben vanmorgen een heel goed gesprek gehad met de vertegenwoordiger van Rijkswaterstaat. Ik vroeg hem waarom hij nu pas

Rottumeroog (Foto Ton Broekhuis)

vraag kwam er al vier dagen pas kwam, terwijl we er al vier dagen britten. Hij zei dat ik beter een zief had kunnen sturen met mijn argumenten. Maar zo'n brief verdwijnt in de onderste la. Daar hoor je nooit meer wat van."

Rottumeroog is sinds 1965, toen strandvoogd J. Toxopeus vertrok, onbewoond en verboden gebied. Het uitzicht vanuit het op een hoogte gelegen vroegere onderlijke huis van Toxopeus is bijna te indrukwekkend voor woorden. Een majestueus panorama van duinen en kwelders ontvouwt zich voor het oog van de toeschouwer. Aan de einder is de Waddenzee, door de zom omgevoerd tot een glinsterende spiegel, zichtbaar. Vanaf de uitkijpvoogd op het dak, van waar de strandvoogd vroeger schepen in nood kon ontwaren, is de foeilijke skyline van het Duitse eiland Borkum

De commissaris van de koning in Groningen, H. Vonhoff, is tegen het staken van onderhoud op Rottumeroog. „Ik zou het betreuren als Rijkswaterstaat Rottumeroog zou opgeven. Ik ben er zelf verscheidene malen geweest en het is een boeiend gebied. Ik vind het plan ook vreemd, omdat de gietijzers kaap net is opgeknapt en daarin zijn onder andere enkele duizenden guldens rijkssubsidie gestoken".

Vonhoff vindt het niet voor de hand liggend om Rottumeroog over te laten aan het vrije spel der natuur. „Ik zou het betreuren als dit dynamisch beheer beleid zou worden. Rottumeroog is een deel van de kustlijn, een rustplaats voor vogels en zeehonden. Dat laat je niet zomaar wegspeelen. Het vogeleiland Griend verdedigen we ook. Rottumeroog hoort er gewoon bij, we hebben tenslotte maar twee Groninger eilandjes."

Vonhoff zegt de gevoelens van actievoerder Toxopeus te begrijpen. „Ik begrijp heel goed dat hij, als zoon van de laatste strandvoogd, naar het eiland is gegaan, maar acties zijn goed als men zich aan de regels houdt. En hoeveel sympathie ik ook voor dit protest heb, hij houdt zich klaarblijkelijk niet aan de spelregels."

rotkumeroog (Foto van Broekmans) zichtbaar. Een grotere tegenstelling tussen twee Waddeneilanden is nauwelijks denkbaar.

Toxopeus haalt herinneringen op: vroeger toen hij hier met zijn drie zusters en ouders woonde was het een dag werk om de twee weken proviand te halen in het vissershaventje Noordpolderzijl. „De paarden liepen hier om het huis, we moesten ze voor een wagen spannen en dan naar de boot toe. In Noordpolderzijl was het wachten op het tij voor je terug kon." De bederfelijke etenswaren werden in de grote kelders onder het huis bewaard. Er werd veel gewekt: rollade, maar ook konijn.

In de zomer logeerden er soms kennissen in het even verderop gelegen vakantiehuisje. „Die mensen kregen per week 200 liter water in een tank, die half werd ingevangen zodat het water koel bleef. Nee, geen water voor de we. Die werd uitgegaven in het dui."

Buiten aan de schuur bij de woning heeft Toxopeus een groot spaandoek bevestigd met de tekst: Wij ♡ Rottumeroog. „We wilden toch laten zien waarom we

hier zitten", zegt zijn vrouw. De eerste ochtend is ze met haar man in touw geweest om een zoetwaterplaats voor vogels uit te diepen. „Eén was totaal verzand, daar was voor ons geen beginnen aan. Uit de ander hebben we een kuub zand gehaald. Padden hebben zoet water nodig voor de voortplanting, maar we hebben ze helaas nog niet gezien."

Bovendien was het echtbaar druk bezig met telefoontjes van journalisten en sympathisanten. „De steun die we krijgen aangeboden is enorm", zegt Toxopeus enthousiast. „Zo was er een al wat oudere Groninger die zei: Ik weet niet wat, maar ik wil wat doen op het eiland." Ook diverse verslaggevers hebben inmiddels een bezoek gebracht aan Rottumeroog. Wat ze de verdere dagen gaan doen? „Uitrusten", lacht Janny Toxopeus. „En informatie inwinnen over de toestand van het eiland", zegt haar echtgenoot. „Ik moet goed beslagten ten ijs komen. Binnenkort heb ik weer een gesprek met Rijkswaterstaat. Daarom wil ik weten hoe ver het zand stuift, hoe ver het water

komt. Ik zal veel tijd op de uitkijktoren doorbrengen om te voelen en te zien hoe de wind op het eiland staat", legt hij uit. „We moeten zien wat de mogelijkheden zijn."

Toxopeus heeft een geheel eigen visie op het behoud van Rottumeroog, dat al sinds 1900 opschuift in oostelijke richting. Hij gelooft niet dat het eilandje in de Eemsmonding zal verdwijnen. Resoluut loopt hij naar een kaart aan de wand. „Rottum maakt een ronding. Vroeger lag de boot in het Oosthoekje, maar de oosthoek is verplaatst. Oog heeft de neiging om langs de Eems te lopen. Mijn vader zei in '63 al hetzelfde. Maar als je er niets aan doet wordt het een kale zandvlakte. Daarom is het zo belangrijk om rijshoutschermen neer te zetten. Daar stuift het zand door, waardoor er duintjes ontstaan. Plant je daar helm dan heb je binnen drie jaar duinen. Ik zeg niet dat er dan binnen vijf jaar een enorm eiland ontstaat, want ik zal blij zijn als we kunnen houden wat we nu hebben en misschien een beetje kunnen uitbreiden."

De honderden stenen en de

matten die door Rijkswaterstaat worden geplaatst zetten volgens de oud-machinist van de kustvaardij nauwelijks zoden aan de dijk. „Je moet het eiland niet houden waar het is, maar begeleiden waar het heen wil. Je kunt dit stukje ongerepte natuur toch niet laten verdwijnen? Er is al zo weinig van."

Toxopeus wil het liefst met vrijwilligers aan de slag voor onderhoudswerkzaamheden in voor- en najaar. „Helm en rijshoutschermen planten of olie van het strand verwijderen." Een gunstige bijkomstigheid is volgens hem dat de vrijwilligers de natuurschaar leeren waarderden als ze een paar weken op het eilandje verblijven. „En enorm milieubewust worden", vult hij aan. „Als je hier een lamp te lang laat branden gaat hij uit en drinkwater is schaars." Hij zou het eiland beperkt open willen stellen. „Als mensen maar mee willen helpen. Ik zou hier dan best willen wonen, maar het gaat niet om mij. Wil een ander het doen dan is het ook prima. Het gaat om het voortbestaan van het eiland."

BINNENLAND

NFC HANDELSBLAD 3

